

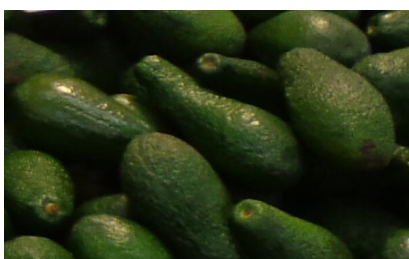
לאתר בית המדרש <

מה חדש בבית המדרש?

סוגיות אקטואליות בנושאים שונים הנוגעים למצוות התלויות בארץ

ללוחות אחוזי ערלה לחץ כאן

ללוח ערלה חורף תש"פ לחץ כאן

אחוזי ערלה באבוקדו לבקשת רבים, לעידכון זה מצורפות תמונות של זני האבוקדו השונים

קביעות חצר למעשרות

כפי שהוזכר בעדכונים הקודמים, מלבד "הכנסה לבית" הקובעת למעשרות, ישנם ששה אופנים נוספים הקובעים את הפירות למעשר, ומאז שנקבעו אסור לאכול מהם אפילו אכילת עראי בלי להפריש תרומות ומעשרות. עדכון זה יעסוק באחד מהם - קביעות חצר למעשרות.

הגמ' בבבא מציעא¹ אומרת: "ר' ינאי אומר אין הטבל מתחייב במעשר עד שיראה פני הבית שנאמר בערתי הקודש מן הבית. ורבי יוחנן אמר אפילו חצר קובעת שנאמר ואכלו בשעריך ושבעו". ומבואר בסוגיא שגם לר' ינאי חצר קובעת מדרבנן ולא נחלק אלא אם היא קובעת מן התורה. נמצא שלכל הדעות חצר קובעת למעשרות (או מדאורייתא או מדרבנן).

איזו חצר קובעת למעשרות? נחלקו התנאים במשנה² איזו חצר קובעת למעשרות.

וכך איתא, איזו היא חצר שהיא חייבת במעשרות: רבי ישמעאל אומר חצר הצורית שהכלים נשמרים בתוכה [הכוונה כמו בצור שהיו מושיבים שומר בפתח החצר]. רבי עקיבא אומר כל שאחד פותח ואחד נועל פטורה [דהיינו גם חצר שאין בה שומר אלא יש בה מנעול ובעל הבית פותח ונועל אותה על ידו קובעת למעשרות, אבל אם דרים בחצר שני בני אדם וכשזה נועל בא חבירו ופותח חצר זו פטורה כיון שאין בידו לשומרה לבדו]. רבי נחמיה אומר כל שאין אדם בוש מלאכול בתוכה חייבת [הדמיון לבית צריך להיות שאפשר לאכול בה, דהיינו שאדם שאינו אוכל בפני אחרים אינו בוש לאכול בחצר, שהיא אינה פרוצה לראיית אנשי רשות הרבים]. רבי יוסי אומר כל שנכנס לה ואין אומר מה אתה מבקש פטורה [דהיינו שאם אפשר להכנס בלא רשות והבעלים לא

לצורך מידע לגבי אחוזי הערלה

ראה בתחתית העדכון

בסיעתא דשמיא יצא לאור

גליון הליכות שדה 205

לע"נ הגאון רבי אליקים שלנגר זצ"ל אשר במשך עשרות שנים ערך את גיליונות "הליכות שדה" נלבע ה' אב תשע"ט

במסגרת הפעילות הברוכה להפצת תורת ארץ ישראל על ידי בית המדרש להלכה בהתישבות, מוציא בית המדרש ידיעון הליכות שדה אשר יוצא מספר פעמים בשנה. עם שדרוג הידיעון לאחרונה והגדלתו, הננו שמחים לבשר כי ישנה אפשרות לקבל את הידיעון במייל על פי הסכמתך.

לקבלת הידיעון שלחו מייל חוזר <

תוכן הענינים לגיליון 205

- דברי זכרון והספד על הרב שלנגר זצ"ל
- כלאי הכרם
- על הספר עוד ינובון בשיבה
- שליחות בתרומה
- שיטת החזון איש בספיקא דדינא
- הוראות לקטיף חוויית
- הפרשת חלה מקמחים מלאים
- הפרשת תרו"מ מעלי גפן ועלי פסיפלורה

ישאל מה מעשיך כאן, פטורה]. רבי יהודה אומר ב' חצרות זו לפנים מזו הפנימית חייבת והחיצונה פטורה [שכן לפנימית אין בני החיצונה נכנסים ואילו בחיצונה כולם נכנסים].

להלכה, פסק הרמב"ם³ כדברי כולם וז"ל: "איזו היא חצר הקובעת, כל שהכלים נשמרים בתוכה, או שאין אדם בוש מלאכול בתוכה, או חצר שאם יכנס אדם לה אומרים לו מה אתה מבקש, וכן חצר שיש בה שני דיוורין או שהיא לשני שותפין שאחד פותח אותה ונכנס ואחד בא ונכנס או יוצא ונועל הואיל והן פותחין ונועלין הרי זו קובעת".

ההבדל בין חצר לגינה

חצר קובעת למעשרות, ואין לאכול בה אכילת עראי מן הפירות טרם הפרשתם, אלא באופן מסוים כפי שיבואר בהמשך.

חצר כזו הינה חצר הצמודה לבית מגורים. לעומת זאת גינה שאינה צמודה לבית, או מטע אינם קובעים למעשרות, ומותר לאכול בה אכילת עראי מן הפירות כל עוד לא נקבעו למעשר באחד מהאופנים האחרים. חצר שמשמשים בה לזריעה בלבד, ואין רגילים לשבת בה כלל [מצוי לרוב בחצרות הבתים המשותפים] נחשבת גם היא כ"גינה" ואינה קובעת למעשרות⁴.

הכנסה לחדר מדרגות אינה כהכנסה לחצר

מהאמור נלמד שהכנסה לחדר מדרגות לא נחשבת כהכנסה לחצר שהרי חדר מדרגות אינה נחשבת כחצר לגבי העניינים המוזכרים במשנה אלא הוא משמש רק כמעבר ועי' בהערה⁵.

הכנסת פירות לחצר דרך שער החצר

כשם שההכנסה לבית קובעת רק אם הכניס את הפירות דרך הכניסה הראשית כך הכנסה לחצר קובעת רק אם הכניס את הפירות דרך השער⁶, לכן אם הכניס את הפירות לחצר שלא דרך שער החצר כגון דרך פירצה בגדר של החצר או שהכניס מעל הגדר לא נקבעו הפירות למעשר.

פירות הגדלים על עץ בחצר

פירות שגדלו על עץ בחצר נחשבים כפירות שנכנסו לחצר⁷.

אכילת עראי בחצר

חצר קובעת למעשרות רק לאחר גמר המלאכה, משום כך מותר לקטוף פרי אחד קטן ולאכלו ללא הפרשת תרו"מ, אולם אם נקטפו שני פירות ויותר, נחשב הדבר לגמר מלאכה ואסור לאכול מפירות אלה בכל החצר בלא לעשר⁸.

פרטי הדינים באכילת עראי בחצר:

- יש לקטוף פרי אחד בלבד לכל אכילה, באופן שלא יהיו שני פירות קטופים בו זמנית (לקטוף פרי אחד ולאכלו, אח"כ ניתן לקטוף עוד פרי אחד ולאכלו וכן הלאה). מותר לקטוף פרי אחד שניתן לאכלו באכילה אחת ולאכלו בחצר כגון: תמרים, דובדבנים וכדו'.
- פירות גדולים, כגון אבטיח, אבוקדו, מנגו וכד' אסורים באכילת עראי ללא הפרשת תרו"מ. ניתן לקחת מהם חתיכה קטנה הנאכלת באכילה אחת בעודם מחוברים, ולאכלה בלא הפרשה.

- גדרי אכילת קבע ועראי במעשרות
- כריתת האמנה לחיוב תרו"מ
- לוח ערלה חורף תש"פ

במסגרת בית ההוראה ע"ש הרב רוזנברג זצ"ל

עונים רבני בית ההוראה
במשך שעות היממה
לשאלות הלכתיות
בטלפון 02-6488888 שלוחה
31.

ניתן לקבל מידע או
לשאל שאלות באתר בית
המדרש להלכה
בהתישבות,
או בכתובת האימייל
bhl@bhl.org.il

ענבים – כל ענב נחשב פרי ולכן אם קטף אשכול ענבים או אפילו שני ענבים בודדים בלבד, מתחייב במעשר ואין לאכול מהם בלא להפריש תרו"מ.
ניתן לקטוף בכל פעם ענב אחד ולאכול בלא הפרשה.
רימון – כל גרגיר נחשב כפרי ולכן אסור לאכול אפילו רימון אחד בלא הפרשת תרו"מ.
ניתן לקלפו בעודו על העץ, ליטול בכל פעם גרגיר אחד ולאכלו בלא הפרשה.
ירקות עלים – קלח שלם עם כמה עלים אסור לקטוף ולאכול ממנו אכילת עראי לפני הפרשת תרו"מ.
ניתן לקטוף עלה עלה ולאכול בלא הפרשה.
פירות הדר – תפוזים, קלמנטינות וכד', אין לאכול מהם אף לא פרי אחד בלא הפרשה, משום שהפרי מחולק בתוכו לפלחים המחשיבים אותו ככמה פירות⁹.
ניתן לקלף את הפרי בעודו על העץ, לקטוף פלח פלח ולאכול בלא הפרשה.
לדעת החכמת אדם¹⁰, כל פרי גדול שהדרך לאכול ממנו רק פרי אחד - כגון תפוח, אגס וכד', אם קטף אפילו פרי אחד נקבע למעשר.
ניתן לחתוך חתיכה מהפרי בעודו על העץ ולאכלה בלא הפרשה.

- בפי הבריות מקובל לומר בטעות שאכילה תחת העץ נחשבת אכילת עראי, אולם אין הדבר כן, אלא כשקוטף פרי אחד מותר לאוכלו בכל החצר, ולא דווקא תחת העץ וכשקוטף שני פירות אסור אפילו תחת העץ.

1 פח ע"א.
2 מעשרות פרק ג משנה ה.
3 פ"ד ממעשר הל' ח.
4 עי' רמב"ם מעשר פ"ד הל' יד ובדרך אמונה שם.
5 עי' משפטי ארץ פרק ז הערה 44 שיש לדון שחדר מדרגות יקבע למעשר כיון שאפשר שדינו כאכסדרא ומרפסת הבטלים לחצר. ועי' דרך אמונה (פרק ד ממעשר הל' יד בבה"ל ד"ה חצר).
6 רמב"ם מעשר פרק ד הל' ז.
7 כמבואר ברמב"ם מעשר פרק ד הל' טו.
8 בכל פרטי הדינים דלהלן עי' רמב"ם מעשר פרק ד הל' יז-יח.
9 עי' חזון איש דמאי סי' ז' ס"ק כ וכד ובמשפטי ארץ פרק ז סעי' כז ובהערה 54 וכן בחוברת הליכות שדה גליון 166.
10 בספרו שערי צדק פרק ג' סעי' יז.

לבקשת רבים, תמונות זני האבוקדו ואחוזי הערלה בהם:

ריז

אטינגר

פוארטה

נטיעות ע"ז (דונם):	1025
השטח הכללי (דונם):	8800
אחוזי הערלה:	0.88

נטיעות ע"ז (דונם):	600
השטח הכללי (דונם):	18300
אחוזי הערלה:	0.3

נטיעות ע"ז (דונם):	5
השטח הכללי (דונם):	8000
אחוזי הערלה:	0.01

זן 'האס' זזנים הדומים לו ובהם אחוזי ערלה גבוהים במיוחד:

מנדס (כרמון)

תיאור:
דמוי 'האס'

נטיעות ע"ז (דונם):	15
השטח הכללי (דונם):	20
אחוזי הערלה:	6.4

מלומה

תיאור:
קצת יותר בהיר מ'האס'

נטיעות ע"ז (דונם):	23
השטח הכללי (דונם):	20
אחוזי הערלה:	9.2

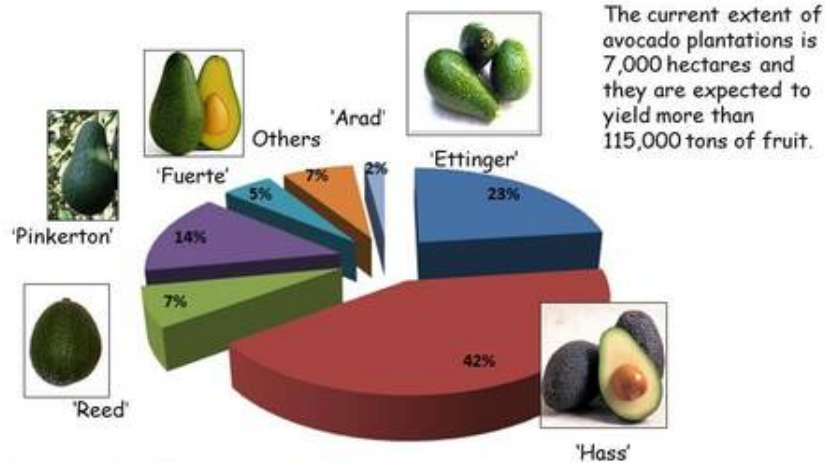
האס

נטיעות ע"ז (דונם):	4500
השטח הכללי (דונם):	40000
אחוזי הערלה:	1.2

גרף המתאר את התפלגות זני האבוקדו בשוק הגרף אינו מעודכן לשנת תש"פ אך הובא על מנת לתת למעוניינים אינדקציה בענין זה.

The Israeli avocado industry - 2015 update

The current extent of avocado plantations is 7,000 hectares and they are expected to yield more than 115,000 tons of fruit.

Avocado cultivars diversity

רבני בית המדרש מודים לד"ר יהושע קליין מהמכון הוולקני על עזרתו בהשגת תמונת הגרף ולכל המסייעים בהשגת שאר תמונות זני האבוקדו.

**בברכת חורף בריא,
מזכירות בית המדרש**

אם אינך רואה מייל זה כראוי לחץ כאן

הודעה זו נשלחה ל- testing@example-domain.com ע"י bhl@bhl.org.il
הסרה מרשימת התפוצה דווח על ספאם

InforUMobile מערכת רב ערוצית לקשר עם הלקוח